

fordre dette Hovedstrømløb holdt aabent for Fiskeens Opgang til Laksogaarden og særligt til at modfætte sig, at der i samme drives Fiskeri af andre, som ikke dertil maatte have særlig Udkomst, paa en saadan Maade eller med saadanne Redstaber, at Fiskeens Opgang til Laksogaarden derved vilde hindres eller hæmmes. Da de under Sagen indstævnte havde indrømmet, at det Fiskeri, som de jævnlig havde udøvet i Hovedstrømmen, blandt andet ogsaa var bleven foretaget med Vaad, hvilket Redskab maa anses at henhøre til dem, hvis Brug i Hovedstrømmen Fiskegaardens Ejere er berettiget til at modfætte sig, bleve de for deres saaledes forøvede Indgrib i Fiskegaardens Rettigheder ansete med Bøder.

De i denne Dom indeholdte Udtalelser ligge ogsaa til Grund for en af Højesteret den 12te Juni 1895 affaagt Dom, der tillige statuerer, at Fiskeriloven af 1888 ikke har gjort nogen Forandring i de Fiskegaardens tilkommende særlige Rettigheder, hvorhos det i samme Dom udtales, at de Højesteret foreliggende Oplysninger ikke besjæge til at antage, at der tilkommer Randers Købstads Borgere særlige Fiskerirettigheder i Randers Fjord og Gudenaa.

Endelig er det i mange Domme, saaledes ogsaa i den sidstnævnte Højesteretsdom, forudsat, at under de Redstaber, hvis Brug Fiskegaardens Ejere er berettiget til at forbyde, ogsaa maa henregnes de saakaldte Toggergarn, der bestaa af et fintraadet, som Regel ca. 90 à 100 Fod langt Garn, paa begge Sider omgivet af en saakaldt Grime eller et Næt med meget store Maser af noget tværrere Traad end selve Garnets.

Trods de saaledes foreliggende Udtalelser af Højesteret har den Fiskegaardens tilkommende særlige Ret i en Mærætte været og vedbliver fremdeles at være Genstand for ulovlige Indgrib. Dels sker det nemlig jævnligt, at Fiskerne ved Fjorden i Sejldybet fange Laks og Orred med Garn, som efter Højesteretsdommen ikke ere tilladte, men navnlig drives det ulovlige Fiskeri af Personer af Arbejderklassen fra Randers og Omegn paa Strækningen fra Randers til Fiskegaarden, hvor Fiskeriet efter Laks og Orred paa Grund af Forholdene er mest lønnende, og det naaget disse Personer, hvis egentlige Næringsvej ikke er Fiskeri, overhovedet ingen Ret have til Fiskeri af nogen som helst Art i den paa-gældende Strækning, da Fiskeriet med den af Fiskegaardens særlige Ret flydende Indskrænkning maa anses at tilkomme Lodsejerne.

Det er, naaget det gentagne Gange og paa forskellig Maade har været forsøgt at hævde Fiskegaardens Ejers Ret, samtidig med, at de nugældende Fredningsbestemmelser søgtes overholdte, ikke hidtil lykkedes at gøre en Ende paa disse Ulovligheder, og der er herved i Aarenes Løb fremfaldt en Tilstand, der ikke alene er ødelæggende for Ejeren, hvem der allerede ved Fiskerilovens Bestemmelser om Fiskegaardens Oplukning fra Lørdag til Mandag og de øvrige Fredningsbestemmelser, er forvoldt et betydeligt Tab, uden at han har faaet nogen Erstatning herfor, men tillige nedbrydende for den Respekt, der bør være til Stede for de gældende Love og de truene Retsafgørelser, ligesom den endelig har bevirket, at Fiskeriet af Laks og Orred utvivlsomt er i stærk Tilbagegang, idet det udøves uden Hensyn til Fredningsbestemmelserne og uden Hensyn til, hvad Fiskebestandene kan taale.

Den eneste Maade at raade Bod paa disse uheldige Forhold vil formentlig være, at Staten overtager Fiskegaarden og ordner Sagen saaledes, at der samtidig med dens Benyttelse til Fangst og til Udklæning tilstaaes Beboerne en vis begrænset Ret til ogsaa at fiske Laks og Orred, idet det derved formentlig vilde kunne opnaas, at Misforholdet med Fiskegaardens Privilegium bortfaldt, at den Uret, som til Dels maa siges at være tilføjet Laksogaardens Ejere, ophævedes, at der etableredes et kraftigt Opsyn, som var i Stand til at overholde Fredningsbestemmelserne, saa at den ulovlige Retsstilstand ophørte, samt at der dels herigennem, dels ved kunstig Udklæning kunde sørges for en Retablering af Fiskebestanden til Fordel for den langs Vandarealet boende Fiskerbefolkning. Endelig kunde der ved Statens Overtagelse af Fiskegaarden ventes en Afhjælpning af de Klager, der ere fremkomne over, at Fiskegaarden skulde hindre Vandets frie Flugt til Skade for de omliggende Enge, idet Staten kunde foranledige de Sand- og Dyndbaner, der danne sig foran og ved Fiskegaarden, ørense. Besiddelsen af en saadan Fiskeriantalt vilde formentlig ogsaa i og for sig være af Interesse for Staten for derfra at kunne lede de forskellige videnskabelige og praktiske Undersøgelser, som ville være nødvendige, hvis der skal søges udrettet noget for Ferskvandsfiskeriet i det hele.

Fiskegaarden med Tilliggende vil formentlig kunne erhverves for en Sum af 150,000 Kr. foruden Omkostninger ved Overdragelsen m. v., og ved Købet maatte det til-lige betinges, at de forskellige af Fiskegaarden i Tidernes Løb indkøbte Laksogaardsrettig-heder paa andre Steder i Aaen eller Fjorden medfulgte. Foruden Frijsenbold Fiskegaard fandtes der nemlig tidligere flere andre Laksogaarde i Aaen og Fjorden, men af disse